Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2025/760

11.2.2025

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2025

(C/2025/760)

Εισηγητές: **Christa SCHWENG**
Cinzia DEL RIO
Ioannis VARDAKASTANIS

Σύμβουλοι	Jukka AHTELA (για την εισηγήτρια της Ομάδας I) Stefan GRAN (για την εισηγήτρια της Ομάδας II) Piotr SADOWSKI (για τον εισηγητή της Ομάδας III)
Νομική βάση	Άρθρο 52 παράγραφος 4 του Εσωτερικού Κανονισμού της ΕΟΚΕ
Έγκριση από την Ολομέλεια	4.12.2024
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	592
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	163/2/9

1. Εισαγωγή

1.1. Η ΕΟΚΕ, ως η θεσμική φωνή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών εντός της ΕΕ, εκφράζει τη γνώμη της σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2025. Οι πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές της προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ursula Von Der Leyen για την περίοδο 2024-2029 σκιαγραφούν έναν χάρτη πορείας προς μια Ευρώπη ανθεκτική, βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς. Η συμβολή στο παρόν πρόγραμμα εργασίας οργανώνεται με βάση τους ίδιους επτά άξονες, με έμφαση στον ρόλο των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) στη διαμόρφωση των πολιτικών της ΕΕ. Η συμβολή αυτή βασίζεται σε ορισμένες από τις συστάσεις που διατυπώνονται στο ψήφισμα της ΕΟΚΕ με θέμα «Χαρτογράφηση της δημοκρατικής προόδου της ΕΕ: ψήφισμα για την επόμενη νομοθετική περίοδο» το οποίο εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2024.

1.2. Αρχικά, είναι επιτακτική ανάγκη η ΕΕ να λάβει επειγόντως μέτρα για την καλύτερη εφαρμογή της Ατζέντας των Ηνωμένων Εθνών για το 2030, των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και του *Συμφώνου για το μέλλον*. Ο στόχος αυτός θα μπορούσε να επιτευχθεί με μια συνολική στρατηγική της ΕΕ με σκοπό την προαγωγή της ειρήνης, καθώς και την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική πρόοδο.

1.3. Παρά το γεγονός ότι η ΕΕ βρίσκεται σε σημείο καμπής με πολέμους στο κατώφλι της, δύσκολους κλιματικούς και ψηφιακούς μετασχηματισμούς και σκληρό ανταγωνισμό στις παγκόσμιες αγορές, οι θεμελιώδεις αξίες της δημοκρατίας, της αλληλεγγύης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της βιωσιμότητας και του κράτους δικαίου πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο κάθε συζήτησης με θέμα το μέλλον της ΕΕ. Οι κοινωνικοί εταίροι και οι ΟΚΠ διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προάσπιση και την ενίσχυση αυτών των αξιών και συμβάλλουν στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών και των σχετικών μέσων τόσο σε κρατικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο.

1.4. Η ΕΟΚΕ διαδραματίζει καίριο ρόλο στην προώθηση ενός άρτιου χώρου δράσης της κοινωνίας των πολιτών και στη διευκόλυνση του ουσιαστικού διαλόγου με τους πολίτες. Με την εκτεταμένη ειδημοσύνη και τη μακροχρόνια πείρα της, χρησιμεύει ως ζωτικής σημασίας γέφυρα μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των διαφόρων ΟΚΠ, μεριμνώντας ώστε να ακούγεται η φωνή τους κατά τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής. Η μοναδική θέση της ΕΟΚΕ της επιτρέπει να προωθεί τη συμμετοχική δημοκρατία και να υποστηρίζει τη συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών στη διαδικασία χάραξης των ενωσιακών πολιτικών. Παρέχοντας ένα βήμα διαλόγου και επίτευξης συναίνεσης, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ανάπτυξη πολιτικών χωρίς αποκλεισμούς που αντικατοπτρίζουν τις ανάγκες και τις προσδοκίες των εργοδοτών, των εργαζομένων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, ενισχύοντας έτσι την ευρεία αποδοχή και την αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ τονίζει πόσο σημαντικό είναι να συμμετέχουν όλοι οι πολίτες στον διάλογο της ΕΕ, ιδίως όσοι προέρχονται από ομάδες των οποίων οι απόψεις σπανίως εισακούονται, ενισχύοντας έτσι τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και τη διαφάνεια σε όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

1.5. Το 2025 θα είναι ένα έτος ζωτικής σημασίας καθότι κατά τη διάρκειά του θα διαμορφωθεί το νομοθετικό κλίμα της επόμενης θητείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ΕΟΚΕ ζητεί τη λήψη ισχυρών μέτρων έτσι ώστε ότι οι πολιτικές που χαράσσονται να είναι κοινωνικά πιο ανοικτές και περιβαλλοντικά βιώσιμες, και να οδηγούν σε μια οικονομικά ευημερούσα ΕΕ.

2. **Ένα νέο σχέδιο για τη βιώσιμη ευημερία και ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης**

2.1. Ενόψει των νέων γεωπολιτικών, ολοένα και πιο σύνθετων ζητημάτων, η ΕΟΚΕ καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να ενεργήσουν αποφασιστικά ώστε να διασφαλίσουν τη μακροχρόνια βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, την ευημερία για όλους και την ηγετική θέση της ΕΕ στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική ανάγκη να βελτιωθούν όλες οι πολιτικές που συμβάλλουν στην ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ, οπότε οι ζωτικής σημασίας οικονομικές επενδύσεις θα ευθυγραμμίζονται με κοινούς κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους, ενώ παράλληλα θα προωθούνται η κοινωνική οικονομία της αγοράς και η ευημερία των μελλοντικών γενεών.

2.2. Οι νέες μορφές επενδύσεων, οι μεταρρυθμίσεις και η επιτάχυνση της καινοτομίας θα συμβάλλουν ουσιαστικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στην προώθηση της ανοδικής σύγκλισης σε ολόκληρη την Ευρώπη. Είναι επίσης σημαντικό να ληφθεί μέριμνα έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι κοινωνικής ένταξης και προστασίας του περιβάλλοντος και να ευθυγραμμίζονται με τον στόχο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ.

2.3. Η ΕΕ χρειάζεται επειγόντως μια ισχυρή Πράσινη και Κοινωνική Συμφωνία που θα βασίζεται σε μια οικονομία της ευημερίας και σε μια νέα έννοια της ευημερίας για τους ανθρώπους και τον πλανήτη, θα διασφαλίζει τη δίκαιη μετάβαση και μια προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα. Για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η πρωτοβουλία αυτή να επιβαρύνει σοβαρά τις επιχειρήσεις, πρέπει να διασφαλιστεί η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή της με την κατάρτιση ρεαλιστικών σχεδίων δράσης σε εθνικό επίπεδο και με τη στήριξη των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων, με σκοπό τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας και την εξασφάλιση πλήρους και ποιοτικής απασχόλησης. Για να επιτευχθούν οι περιβαλλοντικοί στόχοι της ΕΕ, χρειαζόμαστε επενδύσεις, έρευνα και καινοτομία, τεχνολογία, επαρκείς δεξιότητες, καθώς και μια ευρωπαϊκή βιομηχανική πολιτική η οποία θα επιτυγχάνει την αξιοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών πόρων και θα βασίζεται στην προστασία των κοινωνικών προτύπων και των ποιοτικών θέσεων εργασίας.

2.4. Για να επιτευχθεί αυτό, η Ευρώπη πρέπει να γίνει πιο ανταγωνιστική, όπως περιγράφεται στην έκθεση Draghi, στηρίζοντας παράλληλα το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο και την πολιτική συνοχής σε όλα τα επίπεδα. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, υπάρχουν τρεις τομείς που μπορούν να πυροδοτήσουν την οικονομική ανάκαμψη: γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας με τις ΗΠΑ και την Κίνα, ιδίως όσον αφορά τις προηγμένες τεχνολογίες· κοινό σχέδιο για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και για την ανταγωνιστικότητα· και αύξηση της ασφάλειας με ταυτόχρονη μείωση των εξαρτήσεων. Στους τρεις αυτούς τομείς απαιτούνται μαζικές επενδύσεις για τον μετασχηματισμό της οικονομίας· ως εκ τούτου, η ΕΕ πρέπει να διαθέτει την αναγκαία χρηματοδοτική ικανότητα για επενδύσεις.

2.5. Οι ισχύοντες κανόνες της ενιαίας αγοράς πρέπει να ενισχυθούν για να δημιουργηθεί μια νέα και δικαιότερη δυναμική για τη διασυνοριακή κινητικότητα προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων και δεδομένων, όπως αναφέρεται στην έκθεση Letta.

2.6. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι είναι σημαντικό να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και το κόστος συμμόρφωσης, αλλά υπογραμμίζει ότι αυτό πρέπει να γίνει με διαφανή και συμμετοχικό τρόπο, χωρίς να θίγονται οι υποκείμενοι νομοθετικοί στόχοι και διατηρώντας τα ισχύοντα υψηλά πρότυπα, μεταξύ άλλων όσον αφορά την κοινωνική ευημερία και την προστασία του περιβάλλοντος. Ως βάση, πρέπει να υπάρχουν σαφή κριτήρια και αποτελεσματική αξιολόγηση της εφαρμογής σε κρατικό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να παράσχει σαφείς και διαφανείς πληροφορίες σχετικές με τις προγραμματισμένες πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της νομοθεσίας και να μεριμνήσει για τη διεξαγωγή κοινωνικού διαλόγου και την πλήρη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία.

2.7. Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η αρχή «Σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα» θα πρέπει να γίνει πραγματικότητα, με την παροχή σταθερού νομοθετικού πλαισίου, τη βελτίωση και τη μείωση των διοικητικών διαδικασιών, τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά και την παροχή στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις πρόσβασης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε προσιτές τιμές.

2.8. Οι επενδύσεις στην καινοτομία και τη μεταποίηση που πραγματοποιούνται με βάση την ανοικτή στρατηγική αυτονομία, και στηρίζονται στη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών, την κυκλική οικονομία, τις κρίσιμες πρώτες ύλες, την Πράξη για τα μικροκυκλώματα και τις αμυντικές και στρατηγικές τεχνολογίες, είναι επείγουσες και θα πρέπει να εναρμονίζονται κατά τρόπο βιώσιμο με κοινούς κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους.

2.9. Χρειάζεται ισχυρή ευρωπαϊκή βιομηχανική στρατηγική ώστε να εκπληρωθεί ο στόχος του 2040 για μείωση των εκπομπών CO_2 κατά 90 % και να διατηρηθούν και δημιουργηθούν θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας στην Ευρώπη. Ως εκ τούτου, απαιτείται επειγόντως ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης, όπως η επικείμενη *Συμφωνία για καθαρή βιομηχανία*, στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ, ως στρατηγική προτεραιότητα για την αναβάθμιση και τη διασφάλιση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας της ΕΕ. Θα πρέπει να ληφθούν και να προωθηθούν επαρκώς ειδικά συνοδευτικά μέτρα της πράσινης μετάβασης με στόχο την υποστήριξη των κλάδων, των περιφερειών, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων που πλήττονται περισσότερο, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόβλεψη και η διαχείριση των αλλαγών βάσει μιας δίκαιης και ισότιμης διαδικασίας.

2.10. Η ΕΟΚΕ ζητεί μια τεχνολογική μεταστροφή προς όφελος όλων, με μέλημα ώστε η ψηφιοποίηση να μειώνει τις ανισότητες αντί να τις επιδεινώνει, μεταξύ άλλων μέσω επενδύσεων σε άρτιες δημόσιες ψηφιακές υποδομές που είναι απαραίτητες για τις δημόσιες υπηρεσίες. Εν προκειμένω, η ΕΟΚΕ ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει το επίπεδο βελτίωσης της ψηφιοποίησης σε ολόκληρη τη δημόσια διοίκηση, με τη χρήση του *Μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας* στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (η ισχύς του μηχανισμού αυτός θα λήξει το 2026).

2.11. Η ψηφιοποίηση, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης, μετασχηματίζει ριζικά τον κόσμο της εργασίας, ενώ παράλληλα δημιουργεί τεράστιες δυνατότητες για αύξηση της παραγωγικότητας σε όλους τους κλάδους της οικονομίας. Στις αρχές του 2025 η ΕΟΚΕ θα εκδώσει ειδική γνωμοδότηση, μαζί με τη γνωμοδότηση που ζήτησε η πολωνική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, με θέμα τον αντίκτυπο της τεχνητής νοημοσύνης στην υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Ο αντίκτυπος που θα έχει η αλγοριθμική διαχείριση στις συνθήκες εργασίας και στην οργάνωση της εργασίας θα πρέπει να αξιολογηθεί περαιτέρω, με μέλημα παράλληλα την αρχή του ανθρώπινου ελέγχου.

2.12. Απαιτείται επανάσταση και δράση στον τομέα των δεξιοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένου ότι η ΕΕ υπολείπεται κατά πολύ του στόχου του 60 % των ενηλίκων που πρέπει να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης, όπως ορίζεται στο σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Η ΕΟΚΕ ζητεί αξιόπιστα και επικαιροποιημένα δεδομένα για την παρακολούθηση του εν λόγω ποσοστού συμμετοχής. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει σθεναρά το προτεινόμενο στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στις θετικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά με έναν αποτελεσματικό χάρτη πορείας. Οι κοινωνικοί εταίροι και οι ΟΚΠ θα πρέπει να συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες.

2.13. Η ΕΟΚΕ σημειώνει με ενδιαφέρον την προτεινόμενη πρωτοβουλία για την τηλεργασία και το δικαίωμα στην αποσύνδεση και ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει την πρωτοβουλία αυτή στο πρόγραμμα εργασίας για το 2025.

2.14. Στα εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στη συνεργασία με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους τοπικούς κόμβους καινοτομίας, με τη μέριμνα ότι τα οφέλη της τεχνητής νοημοσύνης θα είναι ευρέως προσβάσιμα. Η ΕΟΚΕ συνιστά τα εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης να λειτουργούν σύμφωνα με αυστηρά δεοντολογικά πρότυπα για τη διασφάλιση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η ΕΟΚΕ ζητεί να εμπλακεί από την αρχή.

2.15. Μια πιο στέρεη, μετασχηματιστική και ανταγωνιστική βιομηχανική βάση προϋποθέτει γενναίες επενδύσεις που θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν, να ρυθμιστούν και να εφαρμοστούν κατά τρόπο που να διαφυλάσσει την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς και να γεφυρώνει τα κενά ανάπτυξης, παραγωγικότητας και καινοτομίας μεταξύ της ΕΕ, των διεθνών εταίρων της και των κύριων ανταγωνιστών της. Απαιτούνται σημαντικά ποσά δημόσιας χρηματοδότησης τα οποία θα δώσουν έναυσμα για ιδιωτικές επενδύσεις σε τομείς στους οποίους δεν υπάρχει ακόμη επιχειρηματικό ενδιαφέρον για λύσεις με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα και σε στρατηγικούς τομείς όπου, διαφορετικά, η παραγωγή θα είχε υλοποιηθεί σε γεωοικονομικά ανταγωνιστικές περιοχές του κόσμου με ενδεχόμενη κατάχρηση των εξαρτήσεων.

2.16. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη δημιουργία ενός νέου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας για έναν νέο και ενισχυμένο προϋπολογισμό στο επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, όπου θα περιλαμβάνονται ισχυρότερες δημόσιες επενδύσεις και δράσεις για την αποδέσμευση επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες καθώς και ιδιωτικές επενδύσεις σε κοινούς στόχους, μεταξύ άλλων μέσω της ΕΤΕπ.

2.17. Πρόκειται για έναν βασικό στόχο ώστε να επιτευχθεί η μετάβαση προς κοινά έργα, που χρηματοδοτούνται από την Ευρώπη, σε στρατηγικούς τομείς με σαφή ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Τα σημαντικά έργα κοινού ενδιαφέροντος που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας θα πρέπει να ενθαρρύνουν τις στρατηγικές εταιρικές σχέσεις.

2.18. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την αναθεώρηση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της στέγασης. Πρέπει να πραγματοποιηθεί ευρύτερη συζήτηση σε σχέση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, τον ανταγωνισμό και τη βιομηχανική πολιτική, σύμφωνα με τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις που επικεντρώνονται στους στρατηγικούς στόχους της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

2.19. Για να μειωθεί η εξάρτηση της Ευρώπης από ξένες πηγές ενέργειας και να προωθηθεί η στρατηγική αυτονομία της, μέσω του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ θα πρέπει να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για έναν φιλικό προς το περιβάλλον, οικονομικά προσιτό, εύκολο και αξιόπιστο ενεργειακό εφοδιασμό, όπως αναφέρεται στην Ενεργειακή Ένωση. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι ο ενεργειακός εφοδιασμός συγκαταλέγεται στις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας.

2.20. Η ΕΕ θα πρέπει να αναλάβει επείγουσα δράση για την υλοποίηση μιας πλήρως ανεπτυγμένης Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας και να επενδύσει επισταμένα σε συνεργατικά έργα ιατρικής έρευνας, όπως συνέβη για την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19· παροτρύνει την ΕΕ να καταρτίσει ένα σχέδιο δράσης για τις σπάνιες νόσους και να αναγνωρίσει ότι οι πολίτες έχουν δικαίωμα σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή και προσβάσιμη υγειονομική περίθαλψη, όπως θα αποτυπωθεί σε μια ευρωπαϊκή εγγύηση υγείας. Η δέσμευση αυτή είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί η δημόσια υγεία ως πυλώνας της ποιότητας ζωής και της ανθεκτικότητας εντός της ΕΕ.

2.21. Η ΕΟΚΕ ζητεί να εγκριθεί η ευρωπαϊκή εγγύηση για τη φροντίδα, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας περίθαλψη, ενώ παράλληλα θα παρέχεται στήριξη στους φροντιστές. Είναι επιτακτική ανάγκη να προσελκυσθούν νέοι εργαζόμενοι στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης με καλές συνθήκες εργασίας και να πραγματοποιηθούν επενδύσεις για ένα εκπαιδευμένο και ειδικευμένο εργατικό δυναμικό, με ισόρροπη κατανομή των φύλων και παροχή κινήτρων, το οποίο θα χαίρει υψηλής κοινωνικής υπόληψης και θα αμείβεται επαρκώς.

2.22. Η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης του πλαισίου κυβερνοασφάλειας στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, τονίζοντας την αυξανόμενη εξάρτηση από τις ψηφιακές τεχνολογίες στον τομέα της ιατρικής περίθαλψης. Το ευρωπαϊκό σχέδιο για την κυβερνοασφάλεια θα πρέπει να εστιάσει σε τρεις βασικούς τομείς: ενισχυμένες υποδομές κυβερνοασφάλειας σε νοσοκομεία και παρόχους υγειονομικής περίθαλψης· στήριξη μικρότερων παρόχων υγειονομικής περίθαλψης· και συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την κυβερνοανθεκτικότητα.

2.23. Επιπλέον, με την έμφαση στην τεχνητή νοημοσύνη στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, θα πρέπει να ενισχυθεί η κυβερνοασφάλεια και να βελτιωθούν οι διαγνωστικές μέθοδοι, σε εναρμόνιση με το *Ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την κυβερνοασφάλεια*, με σκοπό μια ασφαλέστερη και χωρίς αποκλεισμούς ψηφιακή μετάβαση και με μέλημα τη διατήρηση της ανθρωποκεντρικής φροντίδας.

3. **Μια νέα εποχή για την ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια**

3.1. Μια ασφαλής Ευρώπη είναι μια Ευρώπη που σέβεται συγχρόνως την κοινωνική και οικονομική δικαιοσύνη. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την προαγωγή της ειρήνης, της ασφάλειας και της άμυνας, της παγκόσμιας δικαιοσύνης και της παγκόσμιας προόδου μέσω της ενεργού δραστηριοποίησης για την ειρήνη· τη στήριξη του πολυμερούς συστήματος· τη διασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού· την αντιμετώπιση της φτώχειας· την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου μεταξύ των πολιτών· την προαγωγή της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ενός αξιοπρεπούς συστήματος διαχείρισης της μετανάστευσης.

3.2. Η ΕΕ θα πρέπει να ενδυναμώσει τους πολίτες της και να τους παράσχει ασφάλεια σε διάφορους τομείς, προστατεύοντάς τους από: εξωτερικούς εχθρούς· υγειονομικούς κινδύνους και μελλοντικές πανδημίες· υβριδικές απειλές, καθώς και εσφαλμένη χρήση ή κατάχρηση προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών· τον κίνδυνο της φτώχειας, του αποκλεισμού και των διακρίσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα οικονομικές και εργασιακές ευκαιρίες για όλους· τον κίνδυνο καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα· και τέλος, από τις απειλές εις βάρος της συμμετοχικής δημοκρατίας, με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στον πολιτικό, πολιτειακό και δημοκρατικό βίο.

3.3. Η εστίαση στην αμυντική βιομηχανία και στην πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (πλατφόρμα STEP) δεν θα πρέπει να αποβεί εις βάρος των δημόσιων δαπανών σε άλλους βιομηχανικούς τομείς και σε βασικές υπηρεσίες, όπως τα συστήματα υγείας, η εκπαίδευση και η δικαιοσύνη, πλήττοντας τη βιωσιμότητα, την ποιότητα και τη συμμετοχικότητά τους. Η χρηματοδότηση βιομηχανιών προσανατολισμένων στον πόλεμο θα αποτελέσει αναμφίβολα θέμα έντονης δημόσιας συζήτησης. Οι επενδύσεις στην ασφάλεια και την άμυνα είναι αναποτελεσματικές όταν η κοινωνία είναι διχασμένη. Κύριος στόχος της ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής θα πρέπει να είναι ο συντονισμός των δαπανών και των υποδομών, η χαρτογράφηση των τεχνολογικών αναγκών και η αντιμετώπιση του κατακερματισμού μεταξύ των κρατών μελών.

3.4. Μια κοινή αμυντική πολιτική της ΕΕ απαιτεί επίσης μια αληθινή, ολοκληρωμένη κοινή εξωτερική πολιτική που να υπερβαίνει την τρέχουσα ενισχυμένη συνεργασία (δηλαδή την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας). Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλα υλικά και μη υλικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των ιδίων πόρων της.

3.5. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της ενίσχυσης της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ και της οικοδόμησης μιας πραγματικής Ευρωπαϊκής Αμυντικής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των κοινών στρατηγικών και κρίσιμων τεχνολογιών και αμυντικών ικανοτήτων της ΕΕ, καθώς και της ενισχυμένης συνεργασίας με ομοϊδεάτες εταίρους.

3.6. Η ΕΟΚΕ συνιστά να διασφαλιστεί, στο πλαίσιο του *συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο*, ότι η ΕΕ επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της αποτελεσματικής και της ρεαλιστικής διαχείρισης της μετανάστευσης η οποία είναι ανθρώπινη και βιώσιμη, προωθώντας νόμιμες οδούς εισόδου στην ΕΕ, και διασφαλίζοντας παράλληλα την ασφάλεια και τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων της, μια προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα όσον αφορά το άσυλο, και την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην αγορά εργασίας. Η ΕΕ πρέπει να αναδείξει τις ευκαιρίες, την ανάγκη άσκησης αποτελεσματικών πολιτικών ένταξης, καθώς και την ανάγκη να καταβληθεί προσπάθεια για την αναζήτηση —και την προώθηση— νόμιμων οδών. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ των εταιρικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με ασφαλείς χώρες. Ο απόλυτος σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών πρέπει να διασφαλίζονται διαρκώς. Η μετανάστευση δεν πρέπει να εξετάζεται μόνο από την άποψη της ασφάλειας.

3.7. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τον κρίσιμο ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και των εθελοντών-ενεργών πολιτών στην προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ανθεκτικότητας εντός του πλαισίου ασφάλειας της ΕΕ. Οι παράγοντες αυτοί συμβάλλουν σημαντικά στην κοινωνική συνοχή καθώς μειώνουν την πόλωση, προωθούν την ισότητα και ενισχύουν τις δημοκρατικές αξίες. Το έργο τους αυξάνει την ανθεκτικότητα της κοινωνίας έναντι προκλήσεων όπως η κλιματική αλλαγή, η οικονομική αστάθεια και οι κοινωνικοί διαχωρισμοί. Η ΕΕ πρέπει να στηρίξει ενεργά και να κινητοποιήσει τις οργανώσεις αυτές ως βασικούς εταίρους για τη διατήρηση μιας Ευρώπης ασφαλούς, δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς.

4. **Στήριξη των πολιτών, ενίσχυση των κοινωνιών μας και του κοινωνικού μας μοντέλου**

4.1. Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων έχει αναγνωριστεί πλήρως ως ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της ΕΕ, καθώς τα κράτη πρόνοιας που λειτουργούν εύρυθμα και οι κοινωνικές επενδύσεις χωρίς αποκλεισμούς είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία μιας κοινωνικά και οικονομικά ανθεκτικής κοινωνίας.

4.2. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων (ΕΠΚΔ) θα πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί «την πυξίδα» ώστε να δίνει κατεύθυνση στις εργασίες για τη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής και των συνθηκών εργασίας. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση περί υλοποίησης του *νέου σχεδίου δράσης για την εφαρμογή του ΕΠΚΔ* και των στόχων του 2030 για την απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τη φτώχεια. Απαιτείται πλουραλιστική προσέγγιση για:

α) την εφαρμογή, επιβολή και παρακολούθηση των τρεχουσών πρωτοβουλιών στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα, μαζί με τη χρηματοδοτική στήριξη (ταμεία της ΕΕ) η οποία αποβλέπει στην υποστήριξη πολιτικών και προγραμμάτων που συμβάλλουν άμεσα στην υλοποίηση των στόχων του ΕΠΚΔ·

β) την εξεύρεση απαντήσεων στα εργασιακά και κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν την Ευρώπη, με νομοθετικά και/ή μη νομοθετικά μέτρα·

γ) την αναγνώριση και ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ του ΕΠΚΔ και της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ως βασικής συνιστώσας της κοινωνικοοικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το νέο πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης αποτελεί βοήθημα για την παρακολούθηση της προόδου και τη διασφάλιση της κατάλληλης εφαρμογής και χρηματοδότησης των κοινωνικών πολιτικών.

Οι κοινωνικοί εταίροι και οι ΟΚΠ θα πρέπει να μετέχουν πλήρως σε ολόκληρο τον κύκλο του Εξαμήνου.

4.3. Ο κοινωνικός διάλογος σε όλα τα επίπεδα μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην ενίσχυση της ανάπτυξης, της παραγωγικότητας, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στις παγκόσμιες αγορές. Είναι καίριας σημασίας η προώθηση και η ενίσχυση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, σε συνδυασμό με το δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και στη διαβούλευση, και η ενίσχυση της συμμετοχής τους σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές. Τα μέσα αυτά είναι απαραίτητα για τη διαχείριση του αντικτύπου των νέων τεχνολογιών στον χώρο εργασίας, της ψηφιοποίησης και της τεχνητής νοημοσύνης, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Τόσο στην έκθεση Letta όσο και στην έκθεση Draghi τονίζεται η ανάγκη ενίσχυσης του κοινωνικού διαλόγου ως βασικής συνιστώσας για τη διασφάλιση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας της ΕΕ και της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρωτοβουλία για τη *δημιουργία ενός νέου συμφώνου για τον ευρωπαϊκό κοινωνικό διάλογο* στις αρχές του 2025· επιπλέον, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει τα αποτελέσματα του ευρωπαϊκού κοινωνικού διαλόγου, να ενθαρρύνει την αποτελεσματική εφαρμογή αυτόνομων συμφωνιών και να στηρίξει την επιβολή του κοινωνικού διαλόγου σε εθνικό επίπεδο· και τονίζει ότι το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου θα αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο στο πλαίσιο αυτό.

4.4. Η διαβούλευση με τους εργαζομένους για τη στήριξη της μετασχηματιστικής διάστασης της στρατηγικής της ΕΕ για την ασφάλεια και τη βιωσιμότητα, με παράλληλη πρόβλεψη του αντικτύπου των ρηξικέλευθων τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, είναι υψίστης σημασίας.

4.5. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τον *Χάρτη πορείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ποιότητα των θέσεων εργασίας*, ο οποίος επικεντρώνεται στην εφαρμογή και την παρακολούθηση όλων των τρεχουσών πρωτοβουλιών στον κοινωνικό τομέα, εξασφαλίζοντας καλές συνθήκες εργασίας, προγράμματα κατάρτισης και δίκαιη μετάβαση σε νέες θέσεις εργασίας για τους εργαζομένους (ιδίως με την υπαγωγή ακόμη περισσότερων εξ αυτών στις συλλογικές διαπραγματεύσεις) και για τους αυτοαπασχολούμενους. Για τον σκοπό αυτό απαιτούνται συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και επενδύσεις. Είναι σημαντικό να προκριθεί μια αγορά εργασίας κοινωνικά δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς, με μέτρα που θα απευθύνονται ειδικά στις γυναίκες, στους νέους και στα άτομα με αναπηρία.

4.6. Η ΕΟΚΕ ζητεί να αναληφθεί δράση για τους ΣΒΑ και τονίζει ότι μια πρώτη ολοκληρωμένη *Στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας*, η οποία θα καλύπτει τόσο τις άμεσες ανάγκες όσο και τα βαθιά ριζωμένα αίτια, πρέπει να περιλαμβάνει συντονισμένες προσπάθειες σε όλα τα κράτη μέλη με σκοπό τη μείωση της φτώχειας. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται στενά με τον ΕΠΚΔ και να περιλαμβάνει συντονισμένες προσπάθειες σε όλα τα κράτη μέλη, ενσωματώνοντας βέλτιστες πρακτικές για την εξασφάλιση βιώσιμης και μετρήσιμης μείωσης της φτώχειας. Η ΕΟΚΕ τονίζει τη

σημασία μιας ολιστικής προσέγγισης που ενισχύει τα δίχτυα κοινωνικής ασφάλειας και προωθεί την συμπεριληπτική οικονομική ανάπτυξη, χωρίς να μένει κανείς στο περιθώριο. Η ΕΟΚΕ ζητεί την ανάπτυξη μιας ισχυρής κοινωνικής οικονομίας μέσω της εφαρμογής της σύστασης του Συμβουλίου Κοινωνικής Οικονομίας για την ενίσχυση των κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών και του δημόσιου οφέλους.

4.7. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τον διορισμό Ευρωπαίου Επιτρόπου αρμόδιου για τη στέγαση, καθώς και το ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης. Το εν λόγω σχέδιο αποτελεί βασική πρωτοβουλία για την παροχή οικονομικά προσιτής, προσβάσιμης, αξιοπρεπούς και βιώσιμης στέγασης σε όλους τους πολίτες της ΕΕ. Θα πρέπει να κινητοποιηθεί ισχυρή χρηματοδότηση στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες, όπως οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειες χαμηλού εισοδήματος. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ μιας επενδυτικής πλατφόρμας της ΕΕ που θα διευκολύνει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές εταιρικές σχέσεις, με στόχο τον τερματισμό του αποκλεισμού από τη στέγαση και τη διασφάλιση πολιτικών στέγασης με πνεύμα ισοτιμίας και συμπεριληπτικότητας.

4.8. Η συμμετοχή των νέων είναι ζωτικής σημασίας για το μέλλον της Ευρώπης. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι όλοι οι Επίτροποι θα διοργανώσουν τους πρώτους ετήσιους *διαλόγους πολιτικής με τη νεολαία εντός των πρώτων 100 ημερών* της θητείας τους. Πρέπει να παρασχεθούν χώροι για τη διαρθρωμένη συμμετοχή των νέων και να δοθεί έμφαση στον τρόπο με τον οποίο η καινοτομία, η δέσμευση και η αφοσίωσή τους μπορούν να διαμορφώσουν το μέλλον της ΕΕ, με πλήρη σεβασμό του κοινωνικού διαλόγου και των προνομίων των κοινωνικών εταίρων. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει συγκεκριμένα μέτρα με σκοπό τη βελτίωση των εγγυήσεων για τη νεολαία και της πρωτοβουλίας ALMA, καθώς και την αξιολόγηση της ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά.

4.9. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της λήψης επειγόντων μέτρων για τη δημιουργία μιας «Ένωσης ισότητας» για όλους τους ανθρώπους, με βάση τις αρχές της διαγενεακής ισότητας, και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συστήσει ειδική ΓΔ Ισότητας. Στα εν λόγω μέτρα πρέπει να περιλαμβάνονται άμεσα διορθωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των συστημικών διακρίσεων, την προώθηση ίσων ευκαιριών και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων για όλους, ανεξαρτήτως υποβάθρου ή ταυτότητας. Τα ισχύοντα νομικά πλαίσια για την καταπολέμηση των διακρίσεων θα πρέπει να ενισχυθούν και να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή και επιβολή τους. Αυτό πρέπει να αποτελέσει τη βάση της αξιολόγησης προηγούμενων στρατηγικών και της ανάπτυξης της *νέας στρατηγικής για την ισότητα των φύλων μετά το 2025*, του *χάρτη πορείας για τα δικαιώματα των γυναικών*, της *νέας στρατηγικής για την καταπολέμηση του ρατσισμού για την περίοδο μετά το 2025*, της *επικαιροποιημένης στρατηγικής για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ*, της *ευρωπαϊκής στρατηγικής για τους ηλικιωμένους* και του κεφαλαίου της ευρωπαϊκής στρατηγικής που αφορά τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για την περίοδο μετά το 2025. Οι περιθωριοποιημένες κοινότητες και οι ομάδες των οποίων οι απόψεις σπανίως ακούγονται, πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της διαμόρφωσης μιας πιο συμπεριληπτικής ΕΕ. Η ΕΟΚΕ ζητεί την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με την οριζόντια οδηγία της ΕΕ κατά των διακρίσεων, η οποία παραμένει σε εκκρεμότητα στο Συμβούλιο για περισσότερα από 16 χρόνια.

4.10. Η ΕΟΚΕ συνιστά την προώθηση του ευρωπαϊκού μοντέλου κοινωνικής οικονομίας με τους εξής τρόπους: στήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας· διασφάλιση ποιοτικών θέσεων εργασίας, μεταξύ άλλων σε νέες μορφές εργασίας, και βελτίωση των συνθηκών εργασίας· επενδύσεις σε ποιοτική εκπαίδευση, κατάρτιση και δεξιότητες· διασφάλιση του δικαιώματος σε κατάρτιση και διά βίου μάθηση, συμπεριλαμβανομένης της επανειδίκευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων· προώθηση επαγγελματικών προσόντων υψηλής ποιότητας· προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης· και εξασφάλιση αποτελεσματικής πρόσβασης σε ποιοτική κατάρτιση για όλους. Επιπλέον, θα πρέπει να γίνει προτεραιότητα η συμμετοχικότητα στην εκπαίδευση, με μέτρα για την ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης, ιδίως εντός του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Η ενίσχυση της κινητικότητας του Erasmus+ σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης μπορεί να προωθήσει μια κοινή ευρωπαϊκή ταυτότητα και κοινές αξίες μεταξύ των νέων.

5. **Διατήρηση της ποιότητας ζωής μας: επισιτιστική ασφάλεια, νερό και φύση**

5.1. Η κλιματική αλλαγή συνιστά σοβαρή απειλή για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, απαιτώντας μια ολοκληρωμένη μακρόπνοη στρατηγική και συντονισμένη δράση σε όλα τα επίπεδα.

5.2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να λάβει μέτρα ώστε να προχωρήσει η στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, με στόχο οι επενδυτικές ροές να αναπροσανατολιστούν προς βιώσιμες δραστηριότητες. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο κοινωνικής ταξινόμησης των βιώσιμων επενδύσεων.

5.3. Η ΕΟΚΕ ζητεί μια ΕΕ που θα προστατεύει από τους τρέχοντες και τους μελλοντικούς κινδύνους της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης και της απώλειας βιοποικιλότητας. Η ΕΕ πρέπει να λάβει μέτρα για την επίτευξη μείωσης των εκπομπών κατά 90 % έως το 2040, για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και για την αποκατάσταση της φύσης και της βιοποικιλότητας, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα διακυβευθούν οι παροχές σε βασικές ανάγκες (τρόφιμα, νερό, ενέργεια, δημόσια υγεία κ.λπ.) στην ΕΕ και παγκοσμίως.

5.4. Η Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ αποτελεί επίσης έναν από τους βασικούς τομείς προτεραιότητας. Δεδομένου του ουσιώδους χαρακτήρα των υδάτων και των σημερινών και μελλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν ο κόσμος και η ήπειρός μας, το νερό θα πρέπει να θεωρείται προτεραιότητα, η δε Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ θα πρέπει να υιοθετηθεί ως αυτοτελής στρατηγική πολιτική, καθότι η πολιτική για τα ύδατα δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο στην πολιτική για το κλίμα. Η Ευρώπη μπορεί να μετατρέψει τις προκλήσεις που σχετίζονται με τα ύδατα σε νέες ευκαιρίες για τεχνολογική ανάπτυξη, κοινωνική πρόοδο, νέες θέσεις εργασίας, δεξιότητες και επιχειρηματική ανάπτυξη, διαφυλάττοντας παράλληλα το περιβάλλον και προστατεύοντας τους υδάτινους πόρους προς όφελος όλων.

5.5. Η ΕΟΚΕ συνιστά να ληφθούν μέτρα για την αναζωογόνηση του γεωργικού τομέα της ΕΕ και την προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης, καθιστώντας τη γεωργία ελκυστικότερη για τους νέους, τις γυναίκες, τις οικογενειακές επιχειρήσεις, τους μικρομεσαίους καλλιεργητές και τις μικρομεσαίες εκμεταλλεύσεις, ώστε να αποφευχθεί η εγκατάλειψη της υπαίθρου. Οι εν λόγω γεωργοί θα πρέπει να υποστηρίζονται από μια επαρκώς χρηματοδοτούμενη κοινή γεωργική πολιτική για την περίοδο μετά το 2027, η οποία θα προστατεύει την ευρωπαϊκή παραγωγή τροφίμων και θα διασφαλίζει την ανθεκτικότητά της. Η γεωργία και οι δυναμικές αγροτικές κοινότητες θα είναι βιώσιμες μόνον εφόσον οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες καλύπτονται με ισορροπημένο τρόπο, πράγμα που θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στο *όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα*, το οποίο πρέπει να ενσωματώνει οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους για τη δημιουργία ενός ανθεκτικού και βιώσιμου γεωργικού τοπίου, μέτρα για την ενθάρρυνση της καινοτομίας σε βιώσιμες και ανθεκτικές στα ύδατα γεωργικές πρακτικές, καθώς και μέτρα για τη στήριξη των τοπικών συστημάτων τροφίμων, τα οποία είναι απαραίτητα για την επισιτιστική ασφάλεια και την ευημερία των αγροτικών κοινοτήτων.

6. **Προστασία της δημοκρατίας μας, προάσπιση των αξιών μας**

6.1. Οι άοκνες προσπάθειες της κοινωνίας των πολιτών για την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά, την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου, την προώθηση του διαλόγου με τους πολίτες, την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προώθηση δημοκρατικών πρακτικών, συνιστούν πολύτιμα εφόδια που συμβάλλουν στην ισχύ, την ανθεκτικότητα και τη νομιμότητα της ΕΕ.

6.2. Η ΕΟΚΕ καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να αναγνωρίσουν την αξία της κοινωνίας των πολιτών ως βασικών παραγόντων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την προάσπιση της δημοκρατίας και την κοινωνική δικαιοσύνη, συμπεριλαμβανομένων των δίκαιων μεταβάσεων προς όφελος τόσο των πολιτών όσο και των εργαζομένων και των επιχειρήσεων. Μέσω των αλληλεπιδράσεών τους με τις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα και της ικανότητάς τους να μεταφέρουν το θέμα από τον πολιτικό στίβο απευθείας στην κοινότητα, συμβάλλουν στη στήριξη των πλέον ευάλωτων και εκείνων που είναι λιγότερο σε θέση να προσαρμοστούν στις αλλαγές. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ο εθελοντισμός πρέπει να αναγνωριστεί και να εορτάζεται ως ουσιαστική έκφραση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στα κοινά. Πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε να εκτιμηθεί και να υποστηριχθεί ο εθελοντισμός ως μιας μορφής δράσης των πολιτών που ενισχύει τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και τη συμμετοχική δημοκρατία.

6.3. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της ανάληψης δράσης από την ΕΕ σε ενδεχόμενες μελλοντικές αναθεωρήσεις των Συνθηκών προκειμένου να διασφαλιστεί ο σεβασμός του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της πολυμορφίας μέσω της διερεύνησης αλλαγών στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων. Η διαφύλαξη της δημοκρατίας από εσωτερικές και εξωτερικές απειλές πρέπει να επιτευχθεί με την ανάπτυξη ενός ευνοϊκού χώρου της κοινωνίας των πολιτών εντός και εκτός των συνόρων της ΕΕ και με την τροποποίηση της δέσμης μέτρων για την προάσπιση της δημοκρατίας ώστε να καλυφθούν τα κενά που υπονομεύουν τους δημοκρατικούς θεσμούς, διασφαλίζοντας ότι όλα τα κράτη μέλη σέβονται τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες και αρχές.

6.4. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της διότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ενσωματώσει ένα νέο κεφάλαιο για τη διάσταση της ενιαίας αγοράς στην ετήσια έκθεσή της για το κράτος δικαίου.

6.5. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη δημιουργία μιας νέας Ευρωπαϊκής Ασπίδας Δημοκρατίας, η οποία θα πρέπει να προστατεύει από τις εξωτερικές παρεμβάσεις και την παραπληροφόρηση και να προασπίζει την ακεραιότητα των δημοκρατικών διαδικασιών σε ολόκληρη την ΕΕ. Με την έγκαιρη εφαρμογή του, το σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία θα πρέπει να προστατεύει τα δικαιώματα των πολιτών, να καταπολεμά τις διακρίσεις και να προωθεί τη συμμετοχικότητα, ενισχύοντας τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση βιώσιμων και ισότιμων κοινωνιών.

6.6. Η ΕΟΚΕ ζητεί διαρθρωτική στήριξη για τις ανεξάρτητες και σταθερές ΟΚΠ σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αναγνωρίζοντας ότι, παράλληλα με τις φιλανθρωπικές οργανώσεις, και από κοινού με τους κοινωνικούς εταίρους, διαδραματίζουν ρόλο στην προώθηση ανθεκτικών κοινωνιών και της δημοκρατίας μέσω του διαλόγου με τους πολίτες και του κοινωνικού διαλόγου. Για τη δημιουργία ενός πραγματικά ευνοϊκού περιβάλλοντος, η ΕΕ πρέπει να δώσει προτεραιότητα στους εν λόγω διαλόγους και να θεσπίσει οδηγία για το καταστατικό των ευρωπαϊκών διασυνοριακών σωματείων. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της ενεργού συμμετοχής των ΟΚΠ και των κοινωνικών εταίρων στον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών, με στόχο την ενίσχυση της δημοκρατικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωτικότητας της ΕΕ. Για την αποτελεσματική εφαρμογή του άρθρου 11 της ΣΕΕ, ο διάλογος με τις αντιπροσωπευτικές ενώσεις πρέπει να είναι ανοικτός, διαφανής και τακτικός. Η ΕΟΚΕ ζητεί τα βασιζόμενα σε αξίες κριτήρια για τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ, όπως το Erasmus+, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και τα ταμεία συνοχής, να διασφαλίζουν την ευθυγράμμιση των υποστηριζόμενων έργων με τις δημοκρατικές αρχές.

6.7. Σημειώνοντας τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να *εντείνει τη συνεργασία της με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών*, η ΕΟΚΕ καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να αναλάβουν ηγετικό ρόλο και να αναπτύξουν μια στρατηγική για την κοινωνία των πολιτών, με σαφές σχέδιο δράσης. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ ζητεί έναν ετήσιο διάλογο με την κοινωνία των πολιτών ή έναν πίνακα αποτελεσμάτων για τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών, ο οποίος θα εξετάζει κατά πόσον έχουν ληφθεί υπόψη οι συνεισφορές των ΟΚΠ κατά τις διαβουλεύσεις. Ο εν λόγω πίνακας αποτελεσμάτων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την εκπόνηση διετούς έκθεσης για τον διάλογο με την κοινωνία των πολιτών, όπου θα αξιολογούνται ο διάλογος με την κοινωνία των πολιτών και η αποτελεσματικότητα των ΟΚΠ. Η ΕΟΚΕ προτίθεται να συνεργαστεί στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς για τη δημιουργία, τη διακυβέρνηση και την τακτική λειτουργία μιας πλατφόρμας της κοινωνίας των πολιτών, όπως ανακοινώθηκε στην επιστολή ανάθεσης καθηκόντων προς τον ορισθέντα Επίτροπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. McGrath.

6.8. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη βαθιά ανησυχία της για τις εξελίξεις σε ορισμένα κράτη μέλη που έχουν οδηγήσει σε συρρίκνωση του χώρου των ΟΚΠ. Οι οργανώσεις αυτές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προάσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και στην αντιμετώπιση της εντεινόμενης λαίλαπας του λαϊκισμού. Η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να αντιμετωπίζει αυτές τις εξελίξεις μέσω των διαδικασιών του άρθρου 7 και μέσω της δέσμευσης των ευρωπαϊκών κονδυλίων που προορίζονται για τα κράτη μέλη που δεν σέβονται το κράτος δικαίου, την ανεξαρτησία του δικαστικού συστήματος ή τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι ή το δικαίωμα της έκφρασης, ή που περιορίζουν την ελευθερία του Τύπου και των μέσων ενημέρωσης με στόχο τη χειραγώγηση του δημόσιου λόγου.

7. **Μια παγκόσμια Ευρώπη: αξιοποίηση της δύναμής μας και των εταιρικών μας σχέσεων**

7.1. Για την επίτευξη ισχυρότερης πολιτικής ολοκλήρωσης και την προαγωγή της παγκόσμιας ειρήνης, η ενισχυμένη στρατηγική προστασία της οικονομίας μας από την απώλεια τεχνολογίας και η άσκηση κοινής, γνήσιας, ολοκληρωμένης εξωτερικής πολιτικής είναι ουσιώδη ζητούμενα. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να εκφράζεται με ενιαία φωνή στα πολυμερή θεσμικά όργανα, να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στη μεταρρύθμισή τους και να αξιοποιεί τον διεθνή ρόλο του ευρώ ως στρατηγικού πλεονεκτήματος. Η ΕΟΚΕ συνιστά την καθιέρωση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ.

7.2. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της προώθησης μιας ανοικτής και βασισμένης σε κανόνες ευρωπαϊκής εμπορικής πολιτικής, η οποία θα συμπληρώνει και θα στηρίζει άλλες βασικές πολιτικές της ΕΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου, καθώς και την πολιτική για το κλίμα, την ψηφιακή πολιτική, την πολιτική για την καινοτομία, την κοινωνική και τη βιομηχανική πολιτική. Οι εμπορικές συμφωνίες θα πρέπει να αυξήσουν την ανθεκτικότητα μέσω της διαφοροποίησης των εισαγωγών, δημιουργώντας ευκαιρίες στην αγορά για τις ευρωπαϊκές εταιρείες, βελτιώνοντας την ασφάλεια και μετριάζοντας τους γεωπολιτικούς κινδύνους, προωθώντας παράλληλα την επιβολή κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων και διασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο για θεμιτό ανταγωνισμό. Η πρόσθετη πρόσβαση που προσφέρουν σε κρίσιμες πρώτες ύλες και άλλες εισροές —συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας— μπορεί να συμβάλει στη διασφάλιση ανθεκτικών, βιώσιμων και υπεύθυνων αλυσίδων εφοδιασμού της ΕΕ.

7.3. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ μιας στρατηγικής προσέγγισης για τη διεύρυνση της ΕΕ, με σαφή έμφαση στη διατήρηση της ειρήνης και της σταθερότητας στην Ευρώπη και στην προώθηση της κοινής ευημερίας. Ο αρμόδιος για θέματα διεύρυνσης Επίτροπος πρέπει να εργαστεί προκειμένου αφενός να διασφαλίσει ότι το ευρωπαϊκό εγχείρημα θα συνεχίσει να κινείται προς την κατεύθυνση της ειρήνης, της ευημερίας και της δημοκρατίας, και αφετέρου να δημιουργήσει μακροπρόθεσμη σταθερότητα στην ήπειρό μας, καθώς υποδεχόμαστε νέα μέλη στην οικογένεια της ΕΕ από τα Δυτικά Βαλκάνια και από χώρες που γειτνιάζουν με τη Ρωσία, όπως η Ουκρανία, η Μολδαβία και η Γεωργία. Οι ενωσιακές διαδικασίες λήψης αποφάσεων ενδέχεται να μην είναι κατάλληλες για μια Ένωση 30-35 χωρών. Η προετοιμασία και, εφόσον χρειαστεί, η προσαρμογή των θεσμικών οργάνων, και ταυτόχρονα η προσεκτική παρακολούθηση της προόδου των υποψήφιων χωρών όσον αφορά τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ και το κεκτημένο της, θα αποτελέσουν σημαντικό καθήκον για τη νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε στενή συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι κάθε μελλοντική διεύρυνση ωφελεί τόσο τους πολίτες της ΕΕ όσο και τους πολίτες των υποψήφιων χωρών και ότι διατηρούνται τα υψηλά πρότυπα βιωσιμότητας της ΕΕ.

7.4. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να ενισχύσει τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, με ειδικό ρόλο για τους κοινωνικούς εταίρους, ενώ όλα τα πολιτικά κόμματα θα πρέπει να δεσμευτούν ότι θα υπερασπίζονται το δικαίωμά τους του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα της έκφρασης και την ελευθερία του Τύπου και των μέσων ενημέρωσης, καθώς και ότι θα καταπολεμήσουν κάθε μονοπώλιο πληροφόρησης ή προσπάθεια χειραγώγησης του δημόσιου λόγου. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη κάνει ένα σημαντικό βήμα προς τη διεύρυνση, παρέχοντας στους εκπροσώπους των ΟΚΠ από τις υποψήφιες χώρες τη δυνατότητα ειδικής συμμετοχής σε ορισμένες συνεδριάσεις της ΕΟΚΕ, και ενθαρρύνει και άλλα όργανα της ΕΕ να ακολουθήσουν το παράδειγμά της.

7.5. Η ΕΟΚΕ καλεί την ΕΕ να εξετάσει τη δυνατότητα καθιέρωσης ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία στη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ, τουλάχιστον για όλα τα ενδιάμεσα στάδια, και προτρέπει οι αποφάσεις να είναι ανοικτές, διαφανείς και εύκολα προσπελάσιμες για το ευρύτερο κοινό. Θα πρέπει να ληφθούν αυστηρότερα μέτρα επιβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

7.6. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ανάπτυξη ενός νέου συμφώνου για τη Μεσόγειο, το οποίο θα προωθεί τη σταθερότητα, την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη σε ολόκληρη την περιοχή. Το σύμφωνο αυτό θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην περιφερειακή συνεργασία σε τομείς όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η ασφάλεια στη θάλασσα και οι χωρίς αποκλεισμούς οικονομικές ευκαιρίες και ευκαιρίες απασχόλησης, διασφαλίζοντας ότι οι μεσογειακές χώρες είναι ενεργοί εταίροι στην αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων.

7.7. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής ΕΕ-Μέσης Ανατολής που θα δίνει λύσει στα ζητήματα της ειρήνευσης και της ασφάλειας καθώς και στα κοινωνικοοικονομικά ζητήματα της περιοχής, μέσω συνεργασίας με συγκεκριμένους αποδέκτες. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να επικεντρωθεί πρωτίστως στην άμεση και ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων, στην προώθηση της δημοκρατικής διακυβέρνησης, στην ενίσχυση των εμπορικών εταιρικών σχέσεων και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, με παράλληλη διασφάλιση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλα τα έθνη, και στην επίτευξη ειρηνικής σταθερότητας και ευημερίας στην περιοχή.

7.8. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η σύνοδος κορυφής ΕΕ-Αφρικανικής Ένωσης του 2025 αποτελεί σημαντική ευκαιρία για την εμβάθυνση των δεσμών μεταξύ της ΕΕ και της Αφρικής, εστιάζοντας στην αμοιβαία οικονομική ανάπτυξη, στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή. Η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία των ισότιμων εταιρικών σχέσεων για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, όπως η ανεργία των νέων και η βιώσιμη γεωργία, προωθώντας τη μακροπρόθεσμη ευημερία αμφότερων των ηπείρων.

7.9. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ξεκινήσει τις προετοιμασίες για στενή συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη και το Διεθνές Έτος Εθελοντών για Βιώσιμη Ανάπτυξη 2026. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη του ΟΗΕ, την κοινωνία των πολιτών και τον ιδιωτικό τομέα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο εορτασμός του 2026 θα αυξήσει αποτελεσματικά την ευαισθητοποίηση σχετικά με την αξία του εθελοντισμού και θα τον ενσωματώσει στις ενωσιακές και εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές.

8. **Κοινή υλοποίηση και προετοιμασία της Ένωσής μας για το μέλλον**

8.1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει χωρίς καθυστέρηση έως τα μέσα του 2025 την πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2027, παρέχοντας στην ΕΕ τα αναγκαία χρηματοδοτικά μέσα για την εκπλήρωση των πολιτικών της προτεραιοτήτων.

8.2. Απαιτούνται νέοι ίδιοι πόροι για την εξασφάλιση ενός ισχυρού και βιώσιμου προϋπολογισμού της ΕΕ. Επιπλέον, θα πρέπει η ΕΕ να αυξήσει σταδιακά τον λόγο των ιδίων πόρων της ΕΕ προς τα έσοδα βάσει του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος των κρατών μελών.

8.3. Η προετοιμασία για τη διεύρυνση και τις μεταρρυθμίσεις απαιτεί προσαρμογή του **προϋπολογισμού της ΕΕ**, καθώς και των ιδίων πόρων της ΕΕ, για την υλοποίηση των ευρωπαϊκών επενδυτικών πολιτικών. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της ανάπτυξης μιας αποτελεσματικής και ολοκληρωμένης Ένωσης Κεφαλαιαγορών και μιας πλήρως ανεπτυγμένης τραπεζικής ένωσης, στις οποίες θα μετέχουν όλα τα κράτη μέλη για περαιτέρω εναρμόνιση και άρση των διασυνοριακών εμποδίων, με παράλληλη διασφάλιση της ορθής ρύθμισης και εποπτείας, με στόχο τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της βιωσιμότητας του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, την προστασία των καταναλωτών, των επενδυτών και των αποταμιευτών καθώς και την επίτευξη μιας ισχυρής ενιαίας αγοράς.

8.4. Η ΕΟΚΕ προτείνει τη σύσταση επενδυτικού ταμείου της ΕΕ στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ). Το ταμείο αυτό θα πρέπει να αποσκοπεί στην παροχή χρηματοδοτικών πόρων για επενδυτικά έργα στρατηγικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος τα οποία τελούν υπό άμεση διαχείριση σε επίπεδο ΕΕ, ιδίως σε τομείς διασυνοριακού ενδιαφέροντος.

8.5. Η ΕΟΚΕ προτείνει ένα σύνολο κριτηρίων με βάση τα οποία θα πρέπει να πραγματοποιείται η ιεράρχηση και η επιλογή των επενδύσεων στο πλαίσιο της μελλοντικής επενδυτικής ικανότητας της ΕΕ. Το ταμείο αυτό θα πρέπει να χρηματοδοτείται από συνδυασμό πόρων, μεταξύ των οποίων και συνεισφορές των κρατών μελών, από νέους ίδιους πόρους και από κοινού έκδοση χρεωστικών τίτλων της ΕΕ. Οι χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ επενδύσεις και οι κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να θέτουν προϋποθέσεις για τον σεβασμό του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κοινωνικού διαλόγου.

8.6. Η δημοσιονομική αποκέντρωση και αυτονομία είναι ουσιαστικής σημασίας για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας. Θα πρέπει να αξιοποιήσουμε στο έπακρο τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) και τα ταμεία συνοχής, με μια προσέγγιση προσανατολισμένη στα αποτελέσματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να επιταχύνει την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΜΑΑ, ο οποίος θα λήξει το 2026, με την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των ΟΚΠ, και να ενισχύσει την τεχνική υποστήριξη προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης απορρόφηση των κονδυλίων, μεγιστοποιώντας τον αντίκτυπό τους στη βιώσιμη ανάπτυξη. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο δύναται να χρησιμεύσει ως πλαίσιο για την καθοδήγηση της χρηματοδότησης της ΕΕ και δύναται επίσης να ενισχύσει τη νομιμότητα και την αποτελεσματικότητα των αναπτυξιακών στρατηγικών της ΕΕ.

8.7. Ο αντίκτυπος των νέων κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης στον νέο κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2025 δεν θα αυξήσει επαρκώς τα δημοσιονομικά περιθώρια για επενδύσεις ώστε να καλυφθεί το έλλειμμα επενδύσεων σε επίπεδο κρατών μελών, ούτε για να επιτευχθούν οι στόχοι του σχεδίου δράσης για τον ΕΠΚΔ. Η ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ του ΕΠΚΔ και της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου θα είναι ζωτικής σημασίας για την παρακολούθηση της προόδου και τη διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης και εφαρμογής των κοινωνικών πολιτικών. Η ΕΟΚΕ ζητεί οι στόχοι και τα κριτήρια που ορίζονται στο νέο πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης να παρακολουθούνται τακτικά με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των ΟΚΠ, προκειμένου να προσδιοριστούν οι κατάλληλες πολιτικές και μέτρα για την προστασία ενός ποιοτικού κοινωνικού μοντέλου στις χώρες μας. Αυτό απαιτεί επενδύσεις σε μέτρα δίκαιης μετάβασης, επαρκή και συμπεριληπτικά συστήματα κοινωνικής προστασίας, υγείας και εκπαίδευσης, καθώς και αντιμετώπιση της απώλειας αγοραστικής δύναμης και των αυξανόμενων ανισοτήτων μεταξύ περιφερειών και ομάδων ανθρώπων, προκειμένου να αποφευχθούν οι ανισορροπίες μεταξύ των προτεραιοτήτων βιομηχανικής και κοινωνικής πολιτικής.

8.8. Καθώς είναι αυστηρό, το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου παρέχει περιορισμένες ευκαιρίες για κατάλληλη διαβούλευση με την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, ωστόσο είναι ζωτικής σημασίας να ενισχυθεί ο ρόλος της. Συνιστάται να βελτιωθεί η διαδικασία διαβούλευσης, με την απλούστευση της πρόσβασης στις πληροφορίες, τη βελτίωση των διαύλων επικοινωνίας μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των αρμοδίων για τη λήψη αποφάσεων, την ενσωμάτωση μηχανισμών τακτικής ανατροφοδότησης και την καθιέρωση μιας διαδικασίας διαρθρωμένου διαλόγου.

8.9. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει στο πρόγραμμα εργασίας για το 2025 την προτεινόμενη αναθεώρηση της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις, με την οποία αναμένεται να «δοθεί προτεραιότητα στα ευρωπαϊκά προϊόντα στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων για ορισμένους στρατηγικούς τομείς» και τεχνολογίες. «Επίσης θα εκσυγχρονίσει και θα απλουστεύσει τους κανόνες μας για τις δημόσιες συμβάσεις, ιδίως με γνώμονα τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τους φορείς καινοτομίας της ΕΕ ([1])», λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ανάγκη για διαφάνεια στη διαδικασία, με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κοινωνικού διαλόγου. Οι καταχρήσεις που ενδέχεται να προκύψουν στις αλυσίδες υπεργολαβίας πρέπει να αντιμετωπιστούν.

8.10. Η πολιτική συνοχής είναι και πρέπει να παραμείνει η σημαντικότερη μακροπρόθεσμη επενδυτική πολιτική στην ΕΕ, με τον ουσιαστικό ρόλο της ως προς την ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής στην Ευρώπη. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη διασφάλιση των βασικών αρχών της πολιτικής συνοχής, όπως η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, η αρχή της εταιρικής σχέσης και η επιμερισμένη διαχείριση.

8.11. Τα **ταμεία συνοχής** παραμένουν ζωτικής σημασίας για την ανοδική οικονομική και κοινωνική σύγκλιση. Οι πολιτικές συνοχής θα πρέπει να υποστηρίζονται μέσω μιας ειδικής Γενικής Διεύθυνσης Συνοχής και να διατηρούν την ταυτότητα της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, διευκολύνοντας έτσι την καλύτερη χρήση των προγραμμάτων τους, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+), τα οποία θα συμπληρώνονται από εθνικά χρηματοδοτούμενες και ιδιωτικά συγχρηματοδοτούμενες πρωτοβουλίες πολιτικής. Μια σφαιρική, συντονισμένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας. Τούτο θα μπορούσε να περιλαμβάνει έναν προϋπολογισμό της ΕΕ που θα ανταποκρίνεται καλύτερα στις κοινωνικές απαιτήσεις και θα εκτελείται μέσω του μεταρρυθμισμένου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και του πλαισίου κοινωνικής σύγκλισης, σύμφωνα με μια υγιή οικονομική, κοινωνική και δημοσιονομική πολιτική. Επιπλέον, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να αξιολογήσουν κατά πόσον είναι ανάγκη ένα μόνιμο χρηματοδοτικό μέσο με βάση την εμπειρία του προγράμματος SURE, με σκοπό τη σταθεροποίηση των κοινωνικών δαπανών των κρατών μελών σε περίπτωση εξωτερικών οικονομικών κλυδωνισμών και την υποστήριξη των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στους βιομηχανικούς τομείς και τις περιφέρειες που επηρεάζουν περισσότερο οι διεργασίες της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης.

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2024.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Oliver RÖPKE

([1]) Ursula von der Leyen, Η επιλογή της Ευρώπης: Πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2024-2029, σ.14.